

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ в ЧУЖБИНА

цена: 5 лв.

ИНТЕРВЮ

*Ваня Кастрева - зам. министър
на образованието и науката*

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Обучение по маркетинг

ХОЛАНДИЯ

*Университети по
приложни науки*

КАНАДА

*10-те най-добри
бизнес училища*

години заедно

Специалности
на фокус

Маркетинг
Лингвистика

Скъпи читатели,

В ръцете си държите юбилейния брой на списание „Образование и специализация в чужбина“. Вече 7 години с любов и ентузиазъм издаваме единственото в България списание за образование за вас – ученици, студенти, родители. Информираме ви за всички детайли, с които трябва да бъдете запознати по трудния път на избор на училище и университет за бакалавърска или магистърска програма, за МБА програма, професионална квалификация или езиков курс. Представяме ви споделен опит на експерти – преподаватели, директори и консултанти, както и на ученици и студенти, които учат в България и по света. Надяваме се всичко това да ви е интересно и полезно. Благодарим ви за лоялността и нарастващия интерес към изданието. Знаем, че от някои от вас събират броевете ни като енциклопедии и ги предават на съседа, колеги и приятели, след като направят своя избор, за да могат повече хора да се възползват от ценната информация.

С настоящия, юбилейен брой, с който отбелязваме 7 годишния си рожден ден и в навечерието на новата учебна и академична година, искаме да ви пожелаем успешен и ползотворен учебен процес, защото образованието не е

просто важно, то е най-важното в изграждането ни като личности и професионалисти. В България или в чужбина – направете лично за вас най-добрия избор, но, на първо място, направете го с любов, спрете се на онази специалност и професия, която ще ви даде възможност да не трябва просто да работите в предстоящите ви житейски години, а да творите и да бъдете удовлетворени от постигнатото!

На добър час!

*Десислава Пенчева,
издател*

СЪДЪРЖАНИЕ

Студентски живот От СМГ до Харвард	6	Обучение в Холандия Университети по приложни науки	40
Интервю Десислава Пенчева – издател на сп. Образование и специализация в чужбина	10	Обучение в Канада 10-те най-добри бизнес училища	44
Интервю Ваня Кастрева – зам. министър на образованието и науката	14	Събитие Изложения за международно образование 2015	48
Изпити и сертификати TRINITY	18	Нетрадиционна специалност Кибернетика	50
Средно образование Чуждоезиковото обучение – съвети за родители	20	Професия Копирайтър	54
Специалност на фокус Маркетинг	22	Историческа личност Питър Дракър	56
Специалност на фокус Лингвистика	28	Полезни съвети Как да намерим квартира в чужбина	58
Обучение във Великобритания Маркетинг във Великобритания	34	Стипендии	60
Обучение в Австрия Качествено и достъпно образование	36	Любопитно Новият IPHONE 6S/7 и Видео наградите на MTV	62

КЪДЕ ДА НИ НАМЕРИТЕ:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwich; **Вериги за хранителни стоки:** ■ Фантастикo ■ Carrefour; **Онлайн магазини:** ■ Store.bg ■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com; **Дистрибутори:** ■ Булгарпрес ■ Български пощи ■ Доби прес ■ НАР ■ Агенция Стрела ■ InMedio; **Други:** Павилиони Lafka

ЕКИП:

издател:

Десислава Пенчева
d.pencheva@studyabroad.bg

редактор:

Йордан Карапенчев
editorial@studyabroad.bg

автори:

Борис Глушков
Ива Ганчева
Юлия Кошаревска

сътрудници:

Бистра Величкова
Катрина Евтимова

коректор:

Ива Йохан Ганчева

производствен директор:

Виргиния Димитрова

реклама:

Ана Автова
reklama@studyabroad.bg

разпространение:

Владислав Герасимов

абонаменти:

Даниела Стоянова

дизайн:

Иво Грозев
Кети Церовска
design@studyabroad.bg

фотограф:

Костадин Кръстев - Кoko

За контакт:

02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg
www.StudyAbroad.bg

корица

септември 2015:
дизайн: Иво Грозев

сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

Име: Катрина Евтимова
Университет: Harvard University
Специалност: Математика
Държава: САЩ

Катрина Евтимова -
**ОТ СМГ ПРЕЗ МАСАЧУЗЕТСКИЯ
ТЕХНОЛОГИЧЕН ИНСТИТУТ
ДО ХАРВАРД**

материал на Бистра Величкова

Катрина Евтимова е родена през 1991 г. в София. Завършила е Софийската математическа гимназия (СМГ). Бакалавърската си степен по математика завършва в Университета Харвард, САЩ, където е приета да учи със стипендия. След това, две години е работила като изследовател в Колумбийския университет. Сега ѝ предстои да започне магистратура по наука за данните (data science), в Университета Ню Йорк, в Ню Йорк. Специално за сп. „Образование и специализация в чужбина“, Катрина разказа за пътя си от СМГ до Университета Харвард.

„В СМГ кандидатствах след 4-ти клас. Двамата ми родители са инженери и винаги са гържали на математиката. Забелязаха, че нивото на обучение по този предмет в училището, където учех тогава, не е много високо и решиха, че е добра идея да уча в Математическата гимназия“, разказва Катрина. По-голямата ѝ сестра също е стимул тя да се занимава с математика по-сериозно, тъй като преди нея я приемат да учи в СМГ. Двете сестри първоначално започват да посещават курсо-

„Мисля, че е трудно да се определи на ранна възраст кое дете има талант, по-скоро е въпрос на много труд“, казва Катрина и допълва, че никога не е чувствала математиката като нещо трудно или тежко. „Много зависи от начина, по който е поднесен материалът и задачите. Ако се направи по интересен и забавен начин за децата, на тях започва да им харесва.“

По време на обучението си в СМГ Катрина се е явявала на много състезания по математика, организирани от Съюза на математиците, Института по информатика и математика. Тези състезания започват още от първи клас. „Когато се събереш със съмишленици и всички ходят на състезания, тези неща стават нещо нормално и ежедневно“, признава тя. „В 7-ми клас ходих на едно отборно състезание до Хонг Конг и беше много вълнуващо. Имаше много предварителни състезания и пресявания, за да стигне човек до там. Също съм ходила на малката Балканиада в Молдова.“

Никога не ми е било фикс идея да уча в Америка, просто следвах това, което ми е интересно

Катрина избира да продължи образованието си в Америка, където по-голямата ѝ сестра вече учи. За да кандидатства там е било необходимо да гържи изпитите TOEFL, SAT 1 и SAT 2. „Освен тези специализирани тестове, гледат и извънкласните занимания. Много гържат на тях в САЩ“, казва тя. На базата на този общ резултат, Катрина печели стипендия за обучението си в Университета Харвард. „Все още не мога да повярвам, че бях приета и завърших Харвард. Но това е и голяма гоза късмет“, казва скромно тя.

„Винаги съм следвала това, което ми е интересно. Математиката ми беше наистина интересна и приятна, и всички състезания и конференции в училище бяха част от естествения ми път, който успешно продължи в един от най-добрите университети в САЩ. Но никога не ми е било фикс идея, че трябва непременно да завърша в Америка, че трябва там да остана... Водещото е било да правя и да се развивам в това, което ми е интересно“, признава откровено Катрина.

Адаптиране към системата на обучение в САЩ

За трудностите в чужбина казва, че „всяко преместване, заминаване в чужбина, отделяне от семейството изисква време да се адаптираш към новия начин на живот. Едно от потрудните неща, като пристигнах, беше това, че не бях много добре запозната със системата на обучение в Америка. А тя е много по-различна от тази, която аз познавах до момента в България. Дори и у нас, в университета е много по-различно, отколкото в училище и трябва време човек да се адаптира“.

**НЯМАЛО Е МОМЕНТ, В КОЙТО ДА СЪМ
СЕ ЧУВСТВАЛА ЧУЖДЕНЕЦ В АМЕРИКА.
ТЯ Е МНОГО ИНТЕРНАЦИОНАЛНА СТРАНА**

Ве по математика там, при г-н Антони Стоянов – настоящият директор на Софийската математическа гимназия. Катрина признава, че тези курсове били много забавни, с интересни, интерактивни и логически задачи. Именно там, като ученичка във втори клас, се е запалила по математиката, благодарение на господин Стоянов, за който смята, че е чудесен педагог и математик. След 11-ти клас, през лятото, участва в RSI – лятна изследователска школа на MIT, чрез Ученическия институт по математика и информатика.

В САЩ НАСЪРЧАВАТ СТУДЕНТИТЕ ДА ВЗИМАТ ЧАСОВЕ ИЗВЪН ТЯХНАТА СПЕЦИАЛНОСТ

В САЩ – отделят внимание на студентите, насърчава се работата в група

„В Университета Харвард ми направи впечатление, че се отделя много специално внимание на студентите, има личен контакт с тях, консултации с преподаватели, допълнителни часове. Също е много популярна работата заедно с групи студенти, работата в група се насърчава. Всяка седмица се дават домашни и задачи, и работим върху тях в екип, а не всеки сам да се затвори в една стая и да започне да страда, че не може да намери решението на задачата. Като цяло университетът предлага много източници за помощ”, споделя Катрина.

Важно е да взимаш часове по предмети извън твоята специалност

„В Америка едно от интересните неща е, че насърчават студентите да взимат часове извън тяхната специалност. Ние, имахме, т.нар. „general requirements”, което означава че всеки студент трябва да вземе часове в областта на природните науки, литературата, историята, изкуството. За това, в Америка бакалавърът е 4 години, тъй като 25% от часовете, които взимаш, са извън специалността ти”, казва Катрина. Тя самата, извън задължителните лекции по математика, е записала и часове по архитектура, история и икономика.

В Америка не съм се чувствала чужденец

„Нямало е момент, в който да съм се чувствала чужденец в Америка. Тя е много интернационална страна. Дори и американците са до някаква степен чужденци, защото родителите им са емигрирали от някъде другаде. За това са и много отворени към всякакви хора. Не съм се чувствала сама там, тъй като постоянно се организираха много социални събития. Особено за международните студенти има голяма подкрепа от университета. В общежитието, където живеех аз, например, имаше по-големи

студенти, които живееха заедно с по-малките. Бяха нещо като съветници, не само за ученето, но и за живота. Когато имахме проблем, с каквото и да е, винаги можеше да се обръщаме към тях. Те организираха срещи всеки четвъртък в общежитието. Събирахме се просто, за да видим кой как е, да си поговорим”.

Пробвайте много неща, за да намерите вашия път

Катрина съветва младите хора, на които им предстои да бъдат студенти и да направят избор къде и какво да учат, да пробват много неща, да не спират да търсят и да правят това, което чувстват, че им идва отвътре. „Но и да знаят, че трябва много труд да положат, каквото и да решат да правят. И да не се обезсърчават, когато някой им каже „Не” или срещнат някаква пречка. Нека си отварят очите за това какви възможности има пред тях и продължават напред по своя път.”

Десислава Пенчева –
издател на сп. „Образование и специализация в чужбина“

ОБРАЗОВАНИЕТО НЕ Е ПРОСТО ВАЖНО - ТО Е НАЙ-ВАЖНОТО!

интервю на Бистра Величкова

Десислава Пенчева е родена на 7-ми май 1975 г., във Варна. Завършила е бакалавърска степен по Бизнес администрация и втора - по журналистика и масови комуникации в Американския университет в България, както и MBA в University of Sheffield, в международния факултет на британския университет в Солун, Гърция. Работила е в международната рекламна агенция Графити ББДО, в Градът Медия Груп и в Lionbridge Technologies, офис Вашингтон. В момента е управляващ директор и собственик на рекламна агенция Маркет Тренд, издател на сп. „Образование и специализация в чужбина“, портала studyabroad.bg, както и справочници за средно образование; за кандидат-студенти и за кандидат-магистри. Освен това е Регионален мениджър на University of Sheffield, International Faculty, City College. Омъжена е и има две деца: Кристина - на 16, и Теодор - на 11 г.

СВЕТЪТ ВЕЧЕ Е ОТВОРЕН ЗА ВСИЧКИ ЛЮБОЗНАТЕЛНИ И АМБИЦИОЗНИ МЛАДИ ХОРА, ПРИ ТОВА НЕ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ТАЗИ ТЯХНА АМБИЦИЯ ДА Е ПОДПЛАТЕНА СЪС СЕРИОЗЕН ФИНАНСОВ ГРЪБ

Как и защо решихте преди 7 години да купите и да станете издател на сп. „Образование и специализация в чужбина“?

Списание „Образование и специализация в чужбина“ съществуваше от около 5 години преди 2008 г., през които издатели му бяха Юлия и Валери Михайлови, семейство, което беше създадо списанието като пионерска инициатива в периода на проучване и събиране на информация за университети в чужбина за двамата си сина – единият завършил в Щатите, другият в Испания. Предложението към нас да купим изданието дойде изненадващо, но и навреме. Имахме ресурс да го обновим и модернизирате, променихме изцяло визията, увеличихме двойно обема страници и разнообразихме съдържанието с нови рубрики. Вече 7 години сме единственото специализирано издание за образование, с акцент към обучението в чужбина. Имаме верни и лоялни читатели, които колекционират в продължение на години броевете ни и ги ползват като справочна, енциклопедична и консултантска литература при избора на учебни заведения, курсове и квалификации за тях и техните деца.

Защо казват, че първите 7 години са най-важни? Важи ли това и за списанията?

Първите 7 години са важни, защото са основата както в човешкия живот, така и в създаването на един бизнес, на един продукт или на едно издание. Не мога да кажа, обаче, че първите 7 са по-важни от вторите или третите. Всяка година е важна, особено в динамиката на днешното време. В това вярваме ние и затова не всяка година, а всеки брой, който адресираме до нашите читатели, подготвяме с любов и перфекционизъм.

Как успявате да комбинирате работата в рекламната агенция Маркет Тренд и списанието? Помагат ли си двете занимания?

Маркет Тренд е рекламна агенция на 13 години, която се занимава с маркетингови комуникации – реклама, във всички те форми – изграждане на комуникационни стратегии, творчески разработки, медийно купуване и планиране, производство на рекламни формати, PR, дигитален маркетинг, събитийен мениджмънт и други.

Една част от клиентите ни са от сектор об-

разование и това, че имаме собствена медия, определено ни помага. Познаването на образованието като бизнес и дори индустрия ни дава възможност да дадем най-професионалната консултация на клиентите ни от бранша. От друга страна, това, че разполагаме с професионален екип от дизайнери и експерти в сферата на рекламата и PR-а ни дава възможност да предложим на читателите на списанието един модерен като визия, съдържание и атрактивен за младите хора печатен продукт.

Все повече издания се закриват поради натиска на интернет и онлайн медиите. Вие как успявате да се задържите на пазара със специализирано списание?

Може би предимството ни е точно, че сме специализирано издание и запълваме ниша, от която обществото има нужда. Нашите читатели са онези сериозни ученици от гимназиалния курс до бакалавърските и магистърски степени в университетите, които искат да съберат възможно най-много информация от независими източници и да направят своя избор, важен избор, от който до голяма степен зависи бъдещето им. Четат ни и много родители, загрижени за своите деца и тяхната реализация.

Светът вече е отворен за всички любознателни и амбициозни млади хора, при това не е задължително тази тяхна амбиция да е подплатена със сериозен финансов гръб. Все повече държави, неправителствени и образователни институции предлагат стипендии за най-изявените кандидати. Информацията за всичко това е налична и в интернет пространството, както и в офисите на консултантските фирми и на различните образователни институции. Ние, обаче, издавайки списание „Образование и специализация в чужбина“, предлагаме навреме резюмирана и обективна информация, като показваме и всички преки пътища до желаната диплома – консултанти, езикови и сертификатни курсове, директни срещи с университетите.

Защо образованието е важно? И до колко според вас то помага при професионалната реализация?

Образованието е важно, разбира се, било е важно в миналото, ще бъде и занапред! Българинът има традиционно сериозен респект към ка-

**КОГАТО БЯХ НА 20, МЕЧТАЕХ ДА СЪМ ПОЕТ ИЛИ ПИСАТЕЛ,
В НАЙ-ЛОШИЯ СЛУЧАЙ ЖУРНАЛИСТ.
Е, МИСЛЯ, ЧЕ ИЗДАТЕЛ СЪЩО НЕ Е ЗЛЕ... :-)**

чественото образование - то ни е запазило във вековете! В днешно време образованието е още по-важно заради новото време, в което живеем и заради липсата на подготвени кадри в много новаторски области. В бъдеще образованието наистина може да претърпи промени във форматите на обучение, но образованието, освен че дава знания, е важно, защото възпитава на ценности и дисциплина, и двете доста важни и необходими на младото поколение.

Има примери, разбира се на много успели хора, които нямат формално образование – Бил Гейтс, например. Но това по-скоро са изключения, които потвърждават правилото. Разбира се, образованието не дава 100% гаранция за добра реализация. Образованието дава много други неща – знания, ако искаш да ги получиш; организираност и дисциплина; лични контакти с колеги и преподаватели; подготовка за добро представяне на интервюта; срещи с потенциални работодатели и т.н. Накратко казано - качественият университет учи на самочувствие.

Вие, освен издател на сп. „Образование и специализация в чужбина”, сте и родител на два деца. Кое е по-трудно и по-голямо предизвикателство?

Труден въпрос, определено и двете не са лесни. Да бъдеш предприемач (определям се като такъв) в България днес не е лесно, може би и никога не е било... Още по-трудно обаче е да бъдеш родител!

За никого не е новина, че е предизвикателство да бъдеш

родител в днешно време, заради изпитанията, на които ни подлага ежедневно и образователната система, и здравната, и транспорта, че и високата престъпност. При образованието трудностите идват може би от по-големия избор – частно или държавно училище, английски или немски език, а защо не и двата, че и руски... Голямо е предлагането на извънкласни дейности, неговата добра качество на преподаване в много от общинските, държавни, а и частни училища. Родителите са доста объркани! Не без причина все повече деца биват изпращани да учат в чужбина години преди да е дошло време за университет.

Какви са ви наблюденията върху сегашното поколение? С какво то е по-различно от вашето, когато сте била дете или тийнейджър?

В днешно време децата са затруднени с информация, знаят толкова повече от нас на тяхната възраст. С риск да изглеждам много стара, ще кажа, че много обичах телевизията и с нетърпение чаках да стане 17:30 в делничните дни, за да започне програмата. Сега има всичко 24/7 – телевизия, интернет, игри, филми, музика и интерактивни забавления. Е, книгите са по-малко. Това е тъжно, наистина.

В този ред на мисли, с всички

нови професии, които се появиха в последните 10-15 години, и всички онези, които още не знаем, че ще се появят, на тийнейджърите им е по-трудно. Те трябва да са много по-широко подготвени и готови за всякакви трансформации, да говорят поне 2 езика, както и да имат IT умения. Но мисля, че децата ще се справят добре – те са умни, любопитни, учат бързо и имат желязна логика и прагматичност.

Каква беше най-голямата ви мечта, когато бяхте на 20 години?

Когато бях на 20, мечтаех да съм поет или писател, в най-лошия случай журналист. Е, мисля, че издател също не е зле... :-)

Има ли въпрос, който искате да ви задам, и за който не съм се сетила? Ако има такъв, моля кажете го и отговорете на него!

Не е въпрос, а по-скоро възможност да благодаря на колегите си от Маркет Тренд, които ежедневно показват своята отдаденост на каузата, за която всички работим, защото да издаваш списание за образование в България е мисия, поне така го възприемаме ние! Благодаря и на верните ни читатели, заради които съществуваме. Благодаря и на рекламодателите, които ни вярват и подкрепят през годините. Благодарение на всички вас можем днес да отпразнуваме 7-мия ни рожден ден!

Coventry University е университет с поглед към бъдещето, предлагащ модерно оборудване, което обяснява защо бяхме класирани на 15-то място сред университетите в Обединеното кралство* и заслужихме званието „Най-модерният университет на годината“** за 2014 г. и 2015 г. При нас се обучават повече от 20 000 студенти, включително 8000 студенти от над 130 държави, като всички те извличат ползи от многообразието и вълнуващата атмосфера в университета.

Coventry University е силно фокусиран върху възможностите за заетост и насърчава студентите проактивно да трупат работен опит. Предлагаме широк избор от иновативни бакалавърски, магистърски, подготвителни и съкратени бакалавърски програми (top-up courses), както и курсове по английски език. Ние знаем, че за вас е важно да намерите работа, която да съответства на университетската ви квалификация. Данните от последните изследвания показват, че шест месеца след дипломирането цели 94%*** от нашите абсолвенти намират

работа или продължават обучението си.

Ковънтри е вълнуващо място за живеене, наситено с артистични и културни изяви, което ще ви предложи досег до богатото си историческо наследство и до множество събития, за да сте сигурни, че няма да скучаете нито за миг. Ковънтри е приветлив, приятелски настроен и безопасен град, а ниските разходи за живот го превръщат в едно от най-достъпните места за студенти от цял свят.

Освен с централния кампус в Ковънтри, университетът разполага също и с кампус в Лондон, който предлага широка гама от бакалавърски и магистърски програми в сърцето на един от световните финансови центрове. Нашите програми задължително включват дейности, свързани с реалната работна среда, а преподавателите ни идват от над 20 държави и притежават богат опит в разнообразни индустрии. Кампусът на Coventry University в Лондон организира прием през януари 2016 г., април 2016 г. и октомври 2016 г., така че разполагате с множество възможности за записване!

Онези от вас, които търсят висо-

ко качество и ценово достъпни програми в по-малки групи, могат да се насочат към Coventry University College, който предлага нова концепция във висшето образование. Coventry University College дава възможност на студентите да получат диплома за университетска степен на Coventry University, като се възползват от възможностите за специално селектирано обучение и без да полагат финални годишни изпити.

Coventry University College ще ви даде гъвкавост и удобство, а приемът се организира през февруари, април и септември.

Благодарение на широкия избор на програми, които предлага в кампусите си в Ковънтри и Лондон, както и в колежа, Coventry University се превръща в първа стъпка по пътя към бъдещата ви кариера. Кандидатствайте още сега на www.coventry.ac.uk/international.

* Guardian League Table 2016 (Класация на в. „Гардиън“ за 2016 г.)

** The Times and Sunday Times Good University Guide 2015 (Университетския справочник на вестниците „Таймс“ и „Сънди таймс“ за 2015 г.)

*** DLHE 2012/2013

Мира Илиева, България
Бакалавърска програма
„Реклама и медии“

Студентски профил

Уча последна година в бакалавърска специалност „Реклама и медии“. Учебният процес е толкова забавен, че с нетърпение чакам началото на всеки нов семестър! Харесвам практическите задания, които ни възлагат, както и креативните хора около мен.

Нещото, което много ми харесва в Coventry University, е т.нар. медийна фабрика – Media Loan Shop. Тя предлага високотехнологично оборудване, което ни позволява да реализираме нашите творения. Ковънтри ми е като втори дом. Тук прекарвам по-голямата част от годината, работя и уча, и се надявам, че и други студенти ще получат възможност да изживеят това, което изживявам аз.

*Ваня Кастрева,
зам. министър на образованието и науката:*

„ЗА ДА СЕ ПРЕВЪРНЕ ОБРАЗОВАНИЕТО В НАЦИОНАЛЕН ПРИОРИТЕТ СА НЕОБХОДИМИ НАЦИОНАЛНО СЪГЛАСИЕ И ПОЛИТИЧЕСКА ВОЛЯ ЗА ПРОМЯНА”

интервю на Десислава Пенчева

Г-жо зам. министър Кастрева, разкажете ни малко повече за Вас. Притежавате магистърска степен по теория и управление на образованието, това със сигурност помага в настоящата Ви позиция. Били сте учител и директор на училище, кое ви накара да се насочите към образованието в избора на професия?

Прекрачих прага на класната стая като учител, за да помогна на моя приятелка да се реализира в сферата на политиката. И това предизвикателство промени живота ми и професионалната ми биография. Просто трябва да усетиш магията на тази професия, чийто ключ е обичта към децата. Няма

по-взискателна, но и по-всеотдайна аудитория от тази на учениците. Няма по-смислен ген от този, който си посветил на децата и доброто им бъдеще. Затова никога не съм съжалявала за това, че работя за децата и техните учители. Да отчеш потребностите на времето е единствената възможност да останеш с делата си във времето. В това е и уникалността на учителството.

Често пъти сме чували клишето „образованието трябва да се превърне в национален приоритет“. Вие как тълкувате този израз? Какво трябва да се случи, за да се превърне наистина образованието в национален приоритет? Случва ли се това в момента?

За да се случи това са необходими национално съгласие и политическа воля за промяна в законодателните ангажименти към развитието на образованието и науката. Законодателни, защото не става дума само за средното образование, а за всички закони, които се докосват до детето, ученика и учителя, до университетите, научните институти и учените. Става дума за приори-

тетно финансиране, което да гарантира достъп до качествено образование за всяко дете. Става дума за промяна в ценостната система на обществото, което е в дълг към отговорността на учителя и уважение към институцията училище – дворец на децата и храм на знанието. Имаме реална възможност да се случи. Зависи от всички нас.

Моля, разкажете ни накратко какви новости са заложи в новия закон за средното образование? Какво „по-добро“ носи той за учениците и учителите, разбира се?

Приемането на законопроекта, обсъждан в Народното събрание като закон за предучилищно-

БРОЯТ НА УЧЕНИЦИТЕ НЯМА ДА БЪДЕ ЕДИНСТВЕНИЯТ ФАКТОР ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА МЕЖДУ ОТДЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА, КОЕТО Е ПРЕДПОСТАВКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

то и училищното образование, вече е обективна необходимост и важна стъпка за подобряване качеството на средното образование. Важно е да отбележим, че това е вече изстрагана необходимост, наложена от динамиката на нашето време, от новите потребности на обществото и икономиката, от новите нагласи на дигиталното поколение деца и ученици.

Образованието като процес на обучение, възпитание и социализация е изведено като национален приоритет и е заложено да се развива в съответствие със следните принципи:

- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- съхраняване на етнокултурното многообразие;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес;
- качество на образованието;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- системност, аналитичност, прозрачност, отчетност и предвидимост на образователните политики;
- диалогичност и ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите, гражданите и другите заинтересовани страни.

Специално място е отделено на учителя и неговата квалификация чрез изградена система за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти.

Поставен вече е и въпросът за финансирането като важен фактор за подобряване качеството на образованието. Освен политиката за повишаване на процента от БВП за образование тази финансова година е 3,8% предстои и възможност за промяна във формулата на финансиране на училищата. За първи път се предвиждат бюджетни средства и за частните училища. Броят на учениците няма да бъде единственият фактор за разпределяне на

средствата между отделните училища, което е предпоставка за подобряване на качеството. Разбира се, народните ни представители в настоящия момент обсъждат на второ четене проекта в Пленарна зала, но всички сме в очакване той да бъде приет скоро и да започне работата ни по разработването, обсъждането и утвърждаването на държавните образователни стандарти.

Редица правителства безспорно са длъжници на средното професионално образование. Ще станат ли отново „престижни“ бившите техникуми, днес професионални гимназии, и какво всъщност ще промени дуалното обучение?

Модернизиранието на професионалното образование и обучение е важен наш приоритет в отговор на европейските предизвикателства на засилена световна конкуренция, застаряване на населението, натиск върху пазара на труда и необходимост от социално сближаване в Европа. България трябва в краткосрочен план да намери възможните решения за постигане на баланс между предлагането на професионално образование и обучение и търсенето на квалифицирани специалисти на пазара на труда чрез подобряване механизма на сътрудничество между отговорните и заинтересованите страни, тяхното обединяване при вземането на решения за общи действия и споделянето на отговорности.

Бяха направени важни законодателни промени с измененията и допълненията на Закона за професионалното образование и обучение, някои от които регламентират:

- Валидиране на резултати от неформалното обучение и самостоятелното учене. Утвърдена беше Наредба №2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности на министъра на образованието и науката.
- Предстои утвърждаването на още две наредби – за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение и за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуално обучение).
- Изготвен е анализ и предложение за критерии за въвеждане на „защитени професии“.

Това са важни условия за развитие на професионалното образование. Направени са важни стъпки за разширяване на възможностите за

НЯМА ПО-ВЗИСКАТЕЛНА, НО И ПО-ВСЕОТДАЙНА АУДИТОРИЯ ОТ ТАЗИ НА УЧЕНИЦИТЕ

въвеждане на обучение чрез работа (дуално обучение) чрез ежегодно изпълняваната Национална програма „Модернизация на системата на професионалното образование“ и проекта с национален обхват „Ученически практики“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Проектът осигури по-добри възможности за практическо обучение в реална работна среда с активното участие на бизнеса. Проектните дейности улесниха прехода от училище към пазара на труда чрез повишаване качеството на професионалното образование и обучение. Тази наша политика има своето развитие и в новата Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

През периода 2015-2019 г. очакваме реализиране на пилотен проект „Швейцарска подкрепа за въвеждане на принципите на дуалното обучение в системата на професионалното образование в България“ по Българо-швейцарската програма за сътрудничество, чиято цел е адап-

тиране на швейцарския дуален модел за професионално обучение (или на елементи от него) в системата на българското професионално образование. Предвижда се в рамките на проекта да бъде създаден модел и национален капацитет за въвеждане на дуална система за професионално образование и обучение в България. И всички се надяваме, че в конструктивно партньорство с представителите на заинтересованите министерства, на национално представените работодателски организации и бизнеса да открием не просто възможностите за въвеждане на дуално обучение в България, но и да създадем условия учениците да открият възможностите на професионалните гимназии за своята професионална реализация.

Друг сериозен проблем в сферата на средното образование е кризата със застаряващото учителско съсловие. Как смятате да направите професията по-привлекателна за млади хора?

Беше приета Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри. През ок-

томври 2014 г. се прие и първият план за изпълнение на стратегията. Тези важни документи предвиждат актуализиране на учебните програми на висшите училища за усъвършенстване подготовката на студентите, които се обучават в педагогически специалности. Една от изключително важните стъпки е приобщаването на младите учители в новата за тях среда.

Предвиждат се възможности за финансови стимули за образователни институции, които наемат млади учители; обучения за директори за ефективна работа с млади учители. Важно е разработването на програма за наставничество. Бяха направени и много други стъпки - увеличаване на минималната работна заплата, която и до този момент е недопустимо ниска. Другият жест, който се направи към колегите, е поемането на разходите за транспорт, включително при ползване на личен такъв.

Повишаването на минималните заплати бе малка стъпчица,

направена от месец септември 2015 г. Въпросът е, награждайки тези политики, вече да говорим за едно достойно заплащане на колегите, за по-спокойна работна среда, в която има различни поколения. Новото поколение учители, например, са уверени в ползването на различните информационни технологии в училище. Ако училището направи всичко възможно, за да може младият колега да се почувства уверен, той би останал.

Другото е по-добрата учебна програма в университетите. Предвижда се и разработването на проекти, в които бъдещите учители да могат да влизат по-рано в реална работна среда, включително наблюдавайки европейски опит. За да могат да почувстват значимостта на тази професия, те още в студентските си години трябва по някакъв начин да са се докоснали до нея. Отговорността на училището е да спечели колегата, а на държавата - да гарантира добро възнаграждение и възможности за професионално развитие.

Предстои да се открият нови професионални колежи. Знае ли се вече в кои градове ще са разположени те и с каква насоченост ще бъдат? Ще има ли подходящи бази и достатъчно кадри за преподаватели?

Все още в процес на обсъждане е идеята за промяна в Закона за професионалното образо-

вание и обучение, която да доразвие професионалния колеж като институция в българската образователна система от сферата на професионалното образование и обучение.

Целта е да се осигури професионално обучение на високо равнище (IV професионална степен), каквото професионалните гимназии не предлагат и да се отговори на потребностите на бизнеса от квалифицирани специалисти. Разкриването на нови професионални колежи ще бъде регионална инициатива, която ще следва динамиката на пазара на труда и икономическите перспективи.

И за финал – има ли нещо, което може да се нарече „най-важната реформа“, която сте си поставили за цел да реализирате?

Най-важната реформа е в обществената сентименталност и грижа към образованието. Това ще сбъдне моята професионална мечта за щастливи деца, учители - творци, директори - лидери, ангажирани родители и местна общност, учебна програма с фокус върху уменията за справяне в живота, модерна и стимулираща образователна среда. Така би изглеждало училището на бъдещето, за изграждането на което трябва всички да се трудим. А ние можем - погледнете към миналото и ще откриете много вдъхновяващи примери.

ИЗЛОЖЕНИЕ ЕВРОПЕЙСКО ОБРАЗОВАНИЕ 2015

СОФИЯ - 26-27 СЕПТЕМВРИ
х-л КЕМПИНСКИ-МАРИНЕЛА, 11-17 ч.

ПЛОВДИВ - 29 СЕПТЕМВРИ
х-л НОВОТЕЛ, 10-17 ч.

БУРГАС - 30 СЕПТЕМВРИ
х-л БЪЛГАРИЯ, 11-18 ч.

ИЗБЕРИ ТВОЯ УНИВЕРСИТЕТ В ЧУЖБИНА!

edlanta

Регистрирай се на www.edlanta.com

TRINITY

-INTEGRATED SKILLS IN ENGLISH

материал на Йордан Карапенчев

Trinity College London ESOL е международна изпитна организация за оценка на уменията по английски език. Всяка година на организираниите от тях изпити се явяват над 500 000 кандидати в повече от 60 страни. „Изпитите Trinity“ всъщност може да се отнася за няколко различни по формат и предназначение сертификата. Тъй като трудно бихме могли да съберем адекватна информация за всички в рамките на един-единствен материал в списанието, сега ще се спрем на изпита Trinity ISE (Integrated skills in English). За хората, запознати със сертификатните изпити, той би бил най-близък - проверява четирите основни езикови компетенции: говорене; писане; четене с разбиране и слушане с разбиране.

Други изпити

Trinity College London ESOL организира и Graded Examinations in Spoken English (GESE) – изпит, който проверява устните езикови компе-

тенции на кандидатите. Той се състои от 4 етапа, всеки от които съдържа по 3 изпита.

Иначе казано - общо 12 нива. Желаетелите да си намерят работа в страна, където се говори английски език, могат да се явят на Spoken English for Work (SEW). Този изпит е предвиден за хора, над 16 години, които вече търсят професионална реализация. Можем да споменем и сертификатите за учители по английски език Teaching Qualifications (TESOL/TEFL).

Формат

Последната актуализация на компонентите на изпита Trinity ISE влезе в сила от 1 септември 2015 година. Нивата, които най-често могат да послужат на кандидат-студенти са C1 и C2, затова ще отделим по-особено внимание на техния формат. Към коментара Trinity ISE III (ниво C1) протича по следния начин:

Четене и писане:

- 2 задачи само за четене
- 1 задача за четене и писане
- 1 задача само за писане

Говорене и слушане:

- 3 задачи за говорене (Topic discussion task; Collaborative task; Conversation task)
- 1 задача за слушане с разбиране.

Trinity ISE IV (ниво C2) протича по почти идентичен начин, с разликата, че се съдържа и един допълнителен компонент - Портфолио. Кандидатите трябва да покажат умения за писане на фактологична информация, критичен анализ и т.н. Ако се следва тенденцията от изпитите за по-ниско ниво, е възможно портфолиото да отпадне в обозримо бъдеще, макар да не са обявени конкретни срокове за подобна промяна. Прави впечатление комбинирането на компонентите на групи, което е относително рядка практика при езиковите изпити. Задачите в тези компо-

ненти са свързани смислово, което улеснява кандидатите и всъщност обяснява самото им обединяване.

Сравнение с други езикови изпити

Ниво	Trinity GESE	Trinity ISE	Cambridge English	IELTS
A1	Grades 2	-	-	-
A2	Grades 3 & 4	ISE Foundation	KET	3.0
B1	Grades 5 & 6	ISE I	PET	4.0
B2	Grades 7, 8, & 9	ISE II	FCE	5.5
C1	Grades 10 & 11	ISE III	CAE	6.5
C2	Grade 12	ISE IV	CPE	7.5

Изпитни центрове в България

Изпитите Trinity започват да се провеждат в България през 2006 година. Официалният сайт ни посочва, че има центрове, разположени в цяла България, и изброява градовете София, Варна, Перник, Вудин, Търговище, Балчик, Елин Пелин. Самите центрове са разположени както в държавни, така и в частни училища.

Повече информация относно предстоящите изпитни дати в най-близкия до вас изпитен център можете да получите на <http://www.trinitycollege.com/bulgaria>. През 2015 г. е била запланувана само 1 сесия – през месец юни. На този етап няма информация дали това ще се промени през 2016 година.

Цени

Това са актуалните цени за различните нива, според българската секция на официалната интернет страница на изпитите Trinity. Както и с всеки друг сертификатен изпит, трябва да заплатите явяването си предварително, а цената се повишава заедно с нивото на изпита.

- Ниво ISE Foundation – 118 лв.
- Ниво ISE I – 122 лв.
- Ниво ISE II – 192 лв.
- Ниво ISE III – 274 лв.
- Ниво ISE IV – 292 лв.

Къде се признава

Изпитите Trinity ISE се признават от множество висши училища и работодатели в целия англоезичен свят. Тъй като този изпит, към момента, има относително по-малка популярност, понякога не попада сред изброените в интернет страниците на висшите училища. Това не означава, че не се приема. Най-добре би било да се свържете с висшето училище, от което се интересувате. Направете сравнение между вашето ниво и другите изпити на посочената по-горе таблица.

За кандидатстване за работа вероятно е по-подходящо да се явите на Trinity SEW, който също се провежда в България, но практиката показва, че много работодатели приемат и тези сертификати. Освен това (обикновено) са по-склонни да приемат и хора, владеещи английски език на по-ниско ниво от висшите училища.

UNI PREP

Запази място на integral.bg

XI клас?

Независимо дали си решил да кандидатстваш в България или чужбина, UniPrep е твоят курс!

Курсът се провежда в: София, Пловдив, Бургас, Варна, Русе, Велико Търново и Благоевград.

Местата са ограничени! Обадете се сега!

UniPrep е разработен специално от ИНТЕГРАЛ - най-голямата консултантска агенция за образование в чужбина. В рамките на 2 дни нашите консултанти ще споделят своя опит.

Ето какво казва един от първите участници в курса:

UniPrep надхвърли всичките ми очаквания!

По принцип не съм от хората, които лесно се впечатляват, но тук от самото начало се почувствах на правилното място - в компанията на също толкова мотивирани млади хора като мен.

Атмосферата наистина ми помогна да усвоя цялата информация, като дори успях да я приложа във възложените ни по-късно задачи.

Вече препоръчвам курса на няколко мои приятели и възнамерявам да продължа, защото в UniPrep, освен знанието за това как бих се реализирал с избраната специалност, получих нещо много по-стойностно - получих увереност, че съм на правилния път - този, който най-бързо ще ме отведе до постигане на целите и мечтите ми!

Никола Ликов, Кърджали

Бел.: „Искам да отбележа, че текстът наистина отразява реалните ми емоции спрямо курса и благодаря на ИНТЕГРАЛ!“

Интеграл® www.integral.bg

Консултант №1 за образование в чужбина

София: 02/ 80 50 600; Пловдив: 032/ 62 47 75
 Варна: 052/ 63 00 56; Бургас: 056/ 81 27 27
 Благоевград: 073/ 88 26 77; Русе: 082/ 82 21 70
 Велико Търново: 062/ 60 52 35

ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ

НЯКОЛКО КРАТКИ СЪВЕТА ЗА РОДИТЕЛИ

материал на Ива Балабанова-Панчева

Казват, че е хубаво човек да има избор. В днешно време, обаче, се сблъскваме с безброй възможности и за важните, и за маловажните неща в живота ни, а от това той, животът, не става по-лесен. Понякога вземаме решението бързо, понякога се налага да направим проучване, но най-хубаво е, когато попаднем на съвет, който да ни спести време и усилия. И така, лятото свърши, на дневен ред е планирането на новата учебна година – кой на колко и на какви уроци ще ходи. Ако математиката и българският могат да се избутат и с помощ от възрастни, малко родители се наемат да помагат с чуждоезиковото обучение. Затова мястото, където това ще се случва, трябва да бъде внимателно избрано, а аз ще се опитам да ви улесня, доколкото мога.

Цената

Това често е първият критерий, който налагат родителите, и то с право. Най-скъпата услуга не винаги е най-добрата, но пък най-евтиният вариант едва ли ще покрие повечето от изискванията ви. Ако парите

не са проблем – защо все пак да ги хвърляте на вятъра, а ако пък са проблем – вземете максимум от това, което можете да си позволите. Много е важно да сметнете колко ще ви излезе на учебен час обучението в курс, дали са включени учебници и колко точно човека ще са в група.

В големите центрове сумите са от 3.20 лв. на учебен час за предучилищна възраст до 4.50 лв. за горен курс в група по английски или немски за една учебна година. Изпитните курсове (за сертификатите на Кеймбридж, например) са от 7 лв. на учебен час до 8.50, в зависимост от броя часове и периода от време – 4 или 8-месечен курс, през седмицата или в събота и неделя. Това са приемливи цени. Понякога е възможно таксата да се раздели на вноски или пък при заплащане на цялата такса да се направи отстъпка в размер на някакъв процент от сумата. Някои езикови училища предлагат и отстъпки при записване на втори член от семейството, при довеждане на един приятел, при довеждане на втори приятел да се обучава в центъра и други такива.

Обучение според брой курсисти

Има няколко вида обучение:

- Индивидуално
- Индивидуално онлайн
- Полуиндивидуално (двама курсисти)
- Група

Индивидуалното обучение в езиков център е добър вариант; цената е по-висока от тази за обучение в група, но пък са нужни по-малко часове за усвояване на даден материал, и съответно е по-ниска в сравнение с индивидуалното обучение тип „частни уроци“ (тях ще коментираме по-долу). **Индивидуално обучение онлайн** е удобен и съвременен вариант, който, освен всичко друго, спестява и време за придвижване, особено в държавните есенни или студентите зимни дни. То е по-евтино от индивидуално обучение на място, но голям негов недостатък се явява липсата на мотивировка, когато седиш въпреки по пантофи. Повече за плюсовете и минусите на онлайн обучението ще има в частта с частните уроци.

Полуиндивидуалното обучение (двама курсисти) е до-

бро решение за тези, които искат да се фокусират основно върху обучението, а не толкова върху социалните контакти в група. Тук е важно да има много добър партньор с подходящо ниво на владеене и темп на усвояване на езика, в противен случай целият процес ще е изключително неудовлетворяващ и за двете страни. Повечето ученици приемат, че най-близкият приятел ще е чудесен партньор за подобен формат, но това не е така. Правилният избор трябва да се направи от преподавателите и оптимален вариант обикновено са ученици, които са се обучавали на място през годините и уменията им са добре познати на учителите. Това не е невъзможно, но понякога е трудно за постигане. Цената е по-ниска от тази на индивидуалното обучение.

Обучението в групи е най-разпространеният начин за изучаване на чужд език. Броят на децата в групата е най-важният фактор, който трябва да се вземе предвид. Ако 18-20 деца в клас бяха добра бройка, езикът щеше да се изучава на достатъчно добро ниво и в училище, така че търсете групи с по-малко на брой деца. Това ще качи таксата, но имайте предвид, че плащате за резултат, затова понякога по-скъпото излиза по-евтино.

Обучение по възрастови групи

Повечето езикови центрове предлагат следните курсове по възрастови групи, които могат да имат и различни от тези названия или варианти:

- 5-6 години/ забавачка/: предучилищен курс
- 1 клас
- 2-5 клас
- 6-7 клас
- 8-12 клас/ за ученици от езикови гимназии

Във всяка от тези групи може да имате ниво начинаещи и ниво напреднали, което се определя от тест. Допуска се, че понякога школите запълват групи и децата може да попаднат в по-високо или по-ниско ниво от това, на което всъщност са, но имайте предвид, че един тест, колкото и подробен да е, трудно би могъл да посочи с абсолютна точност знанията във всяка от четирите области – четене, писане, говорене и слушане. Ако детето ви има колебания относно определеното ниво, моят съвет е да започнете с по-ниското. По-добре е да се сложи солидна основа, върху която след това ще се гради по-бързо, отколкото да се пренеска напред и в крайна сметка да останат много „дупки“, които да се запълват в неподходящ момент.

Частни уроци

Този тип обучение е най-ефективно по отношение на инвестиция на време/ средства/ усилия и резултат. Това го прави и най-скъпият вариант – от 15-16 лв. за учебен час в езиков център, до 50 лв. за астрономически час при частен учител. Индивидуалният подход при будни и с талант в изучаването на езиките ученици, или при такива, които имат нужда от предразполагаща среда и специално внимание за преодоляване на трудности в някоя област от обучението е гаранция за успех.

Разбира се, липсва социалният контакт, обучението е много по-концентрирано и интензивно по време на часовете, самостоятелната подготовка е много по-ползотворна заради директния контрол на преподавателя. Много по-скъпо е, но с един час от 60 мин. седмично може да се поддържа темпото от 2-3 учебни часа в група. Подобна е ситуацията с индивидуалното онлайн обучение, за което говорих по-горе. За да се получи добре, трябва да имате силно мотивирано дете, което е самостоятелно, отговорно и организирано, има засилен интерес към езика и ученето му се отдава.

**ПОКОРИ СВЕТА
С БЛЕСТЯЩ АНГЛИЙСКИ!**
ПОДГОТОВКА И ИЗПИТИ ЗА СЕРТИФИКАТ

CPE

FCE

CAE

TOEFL

IELTS

ЗАПИШИ СЕ НА КУРС!
AVO.BG

**БЕЗПЛАТЕН
ТЕСТ ЗА НИВО**

МАРКЕТИНГ

ИЗКУСТВОТО ДА ПОЗНАВАШ КЛИЕНТИТЕ СИ

материал на Йордан Карпенчев

Питър Дракър, един от бащите на съвременното разбиране за маркетинг казва: „Целта на маркетинга е да разбере потребителя толкова добре, че продуктът и услугата да му паснат така, че сами да се продават“. Може да ви звучи пресилено, но в това се съдържа основата на тази наука. Икономиката се фокусира върху стоките, компаниите, заплатите, лихвените проценти и групи „скучни“ неща. За маркетинга това също има значение, но е второстепенно – най-важното нещо е изучаването на потребителя и неговите нужди.

В маркетинга, както и в много други науки, има множество школи, всяка от които със свои собствени разбирания. От организациите с най-голям авторитет сред професионалните среди може да отличим Американската маркетингова асоциация (AMA). Именно техните определения за маркетинга се възприемат в много висши училища, особено в англоезичния свят.

Как се появява маркетингът

Д-р Николаос Димитриадис в последните 20 години практикува, преподава и изследва маркетинговите комуникации. За себе си казва, че е един от малкото щастливци, които имат възможност да погледнат маркетинга от всички страни – като преподавател в университет, маркетинг директор, собственик на рекламна агенция и консултант на свободна практика. През годините е работил за международни гиганти като IKEA, Coca Cola, USAID и много други. В момента е директор по развитието на Центъра за мениджърско обучение към City College, Международния факултет на Шефилдския университет и лектор в MBA програмите в Югоизточна Европа.

Д-р Николаос Димитриадис:

ДНЕС В МАРКЕТИНГА СЕ СЛУЧВАТ ОГРОМНИ ПРОМЕНИ

интервю на Йордан Караленчев

Как се появи интересът ви към маркетинга?

Една случка от гимназията ме подтикна да се занимавам с комуникации и маркетинг. Бях кандидат за ученическият парламент и трябваше да гържа реч пред всички ученици. Беше студен ноемврийски ден и имаше много сняг. Точно когато трябваше да гойда моят ред да говоря, учениците от другото училище, с което споделяхме двора, започнаха да ни замерят със снежни топки. Аз бях на път да остана без публика за речта си и инстинктивно извиках: „Не ги оставяйте да ви провокират! Ние сме по-добри от тях.“ За моя огромна изненада – съучениците ми ме послушаха. Този инцидент показва силата на комуникациите. Точното съобщение може да промени поведението на хората. Освен това, още от ранна възраст помагах в семейния бизнес и научих важността на клиентите и тяхното удовлетворение. Израствайки в семейство на търговци, развих желанието да науча повече за стратегиите, маркетинга и комуникациите.

Какво всъщност работи един маркетинг-специалист? Има ли някакви грешни представи, които битуват в обществото?

За съжаление, хората, които най-често имат грешни представи за маркетинга, са самите специалисти по маркетинг. Всички компании съществуват, защото потребителите купуват техните продукти. Няма ли потребител – няма бизнес. Много е просто. Но хората често забравят това и гледат на маркетинга като на нещо, което се прави накрая. Неспециалисти решават каква да е стратегията, какви да са продуктите, колко да струват и т.н. И после се казва на отдела по маркетинг да измисли някаква реклама, за да създаде шум около всичко това. Това е изключително опасен подход,

който трябва да се промени, ако искаме регионалните марки да станат глобални такива. По мои впечатления, в Югоизточна Европа не се фокусираме достатъчно върху потребителите. Продуктът, услугата, цената, достъпността, рекламата, търговците, социалните мрежи и дори самите мениджъри са стратегически инструменти за създаването на страст у хората към нашите продукти. Без тази страст и лоялност няма марка – само стока.

Наскоро изнесохте реч на престижния форум TEDx на тема невромаркетинг. Какво всъщност означава това понятие?

Целият модел, който хората използват в маркетинга и мениджмънта от 50-те насам, е грешен. Благодарение на развитието на неврологията, поведенческата икономика и психологията, сега разбираме

истинската човешка природа. Ние сме разумни същества, но нашият разум е комплексен. Еволюирали сме в продължение на милиони години, за да имаме социална и емоционална интелигентност – нещо, което беше тотално игнорирано от маркетинга досега. 95 процента от поведението ни и 98 процента от мисленето ни се случва на подсъзнателно ниво. Невромаркетинга се възлага в човешкия мозък и открива истинските причини за поведението и мотивацията. Така ставаме по-ефективни и можем да спестим милиарди евро от ненужни и неправилно подбрани маркетингови кампании. Разбира се, тук има и етични въпроси и именно затова трябва да се действа внимателно.

Как ще се промени маркетингът в бъдеще? Ще могат ли университетите да засекат бързите промени?

В маркетинга и в момента се случват огромни промени. Появата на социалните медии, световната криза, израстването на Азия и Южна Америка и новите технологии промениха правилата на играта за бизнеса. Вече не е достатъчно да препродаваме 4P и позиционирането на бранда. В Международния факултет сме отворени към новия свят и съвременните методи на обучение в маркетинга, включително правим опити в неврамаркетинга по време на лекциите, караме студентите да създават реално Viral съдържание и т.н. Университетите вече не си позволяват да останат изолирани в крепости от знание. Те имат нужда да бъдат живи и дишащи членове на нашия социаликономически свят, да бъдат участници в промяната, а не само нейни странични наблюдатели. Именно в това сме успешни в City College, което ни прави много горди.

Като лектор в Международния факултет на University of Sheffield какво е най-важното нещо, което искате студентите ви да научат по време на курса си на обучение?

Международният факултет City College е утвърдена институция, доказала се с отлично

образование. Ние приемаме изключително сериозно опита на преподаватели и студенти и сме създали най-добрата среда за динамично и интерактивно обучение в Източна Европа. От задачите по време на лекции до извънкласните дейности – студентите имат възможността да се насладят на модерната среда в нашия регион и да придобият диплома от един от топ университетите в целия свят. University of Sheffield спана към 1% от най-добрите в целия свят! Кандидатите за работа трябва да имат не само отлична диплома, но и остър ум, за да си осигурят желаната позиция. Нашата образователна система е изключително студентски ориентирана, което означава, че предоставяме на студентите цялата подкрепа и всички необходими средства те да станат отлични експерти.

Има ли по-голямо търсене на специалисти в областта на маркетинга?

Сега, повече от всякога, има нужда от отворени, модерни и

страстни маркетинг специалисти! От старт-ъп програми до големи корпорации, от бързооборотни стоки до индус-

БЕЗ СТРАСТ И ЛОЯЛНОСТ НЯМА МАРКА – САМО СТОКА

триално производство – всички се нуждаят от едно и също – свеж маркетинг поглед, мислене и практика. Маркетолози, които са готови да променят правилата на играта, да се учат всеки ден, да прилагат различни техники и които са съсредоточени върху постигането на крайния резултат, са тези, които поставят началото на утрешния ден, а защо не и на днешния! Такива специалисти са трудни за намиране и са много, много добре платени.

ЛИНГВИСТИКА

ИЛИ КАК ТОЧНО РАБОТИ ЕЗИКЪТ

материал на Йордан Карпенчев

Лингвистиката, наричана още и с българското „езикознание“, е наука, която изучава естествените езици. Науката е тясно свързана с филологията, но изучава по-глобално структурата на езика, развитието му във времето и смисъла на думите, през погледна на участниците в комуникацията. Филологията, от друга страна, се фокусира и върху литературата на дадения език. Както ще научите от интервюто към тази тема – всеки лингвист е и филолог, но не всеки филолог е лингвист. Лингвистите могат да бъдат специалисти както по български, така и по чужди езици. И в двата случая има повече възможности за карьерна реализация, отколкото предполагате. Но за това – малко по-късно. За начало, нека да видим какво представлява тази интересна специалност.

Андреана Ефтимова е завършила първо висше образование „Българска филология“ с втора специалност „Португалски език и литература“ през 1995 г. и второ висше „Журналистика“ с профили „Телевизия“ и „Култура“ през 1998 г. в СУ „Св. Климент Охридски“. Доктор е по общо и сравнително езикознание (психолингвистика) от 2000 г. Преподавала е български за чужденци във Факултета по славянски филологии, а в момента е доцент във Факултета по журналистика и масова комуникация. Води курсове по медиен език и стилове на писане, психолингвистика, невербална комуникация и особености на езика в интернет и в двата факултета. Изнасяла е лекции и доклади в Португалия, Гърция, Румъния, Чехия, Полша и у нас. Автор е на три книги по невербална комуникация – „Невербалната комуникация в телевизията“, „Ефективната невербална комуникация“ и „Невербалната комуникация: медиуми и медиатори“.

доц. Андреана Ефтимова:

ЛИНГВИСТИКАТА Е ПРЕКРАСЕН СВЯТ НА ЛОГИЧЕСКИ ЗАГАДКИ

интервю на Йордан Карапенчев

Защо се насочихте към образование в областта на филологията? Какво ви привлече?

Всъщност не бях наясно какво представлява филологическото образование. Бях добра по български език в училище. Изкушена бях и от музиката, свирех на пиано, но в последния клас реших, че не съм подготвена добре за Музикалната академия и че най-близо до мен са българският език и литературата. Не очаквах, че като студентка ще съм една от малкото, които ще обожават езиковедските дисциплини. Почти всички мои колеги предпочитаха литературата и литературоведските занимания. Разбира се, беше много популярно да пишеш и да мечтаеш за писателска кариера.

Къде всъщност е границата между филология и лингвистика?

Филологията е образователно и професионално направление, което, както личи и от етимологията на съставките на думата, означава „любов към думите“. Филологията като специалност включва както занимания с езика, така и занимания с литературата, създавана на съответния език или на други езици. Лингвистиката (езикознанието) включва дисциплини, които се занимават с различни равнища на езика. Лингвистични дисциплини са фонетиката, морфологията, синтаксиса и др. Лингвистите са филолози, но не всеки филолог е лингвист.

Много от завършилите филология - включително повечето учители - предпочитат научните занимания с литература. Затова в нашето общество терминът филолог е синоним на литературовед, в училище предметът „Български език и литература“ се нарича за по-кратко „Литература“ и в часовете вниманието на учителите и учениците се насочва предимно към литературата. Заниманията с езика винаги са били смятани са скучни и не са се

радвали на особен интерес заради прибързаното заключение, че лингвистиката се занимава с граматика, правопис и дргуи „досадни подробности“.

Тази представа се затвърждава и в медиите, където езиковедите са канени, за да кажат „това не се пише така“, „политиците и журналистите са неграмотни“ и дргуи банални неща. А лингвистиката е прекрасен и многообразен свят, в който има много за обсъждане - за езиковите манипулации; за жаргона и професионалните езици; за езиковите игри и стиловете нюанси; за връзката между общество и език; за връзката между човешката психика и езика и т.н.

ДОБРОТО ЛИНГВИСТИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ У НАС Е РЯДКОСТ И ЕДИН ОТЛИЧЕН СПЕЦИАЛИСТ В ТАЗИ ОБЛАСТ Е НУЖЕН ВЪВ ВСЯКА ИНСТИТУЦИЯ

Вие сте от малкото хора в България, които се занимават с психолингвистика. Какво точно изучава тази наука?

Много е трудно да се отговори кратко на този въпрос. Има твърде много школи и учени в психолингвистиката, които виждат по различен начин статута на тази наука. Моето мнение е, че психолингвистиката възниква като PR стратегия в научната сфера. Обозначават се вече съществуващи занимания с езика, но с нов термин, който привлича обществен интерес към лингвистичното образование в американските университети.

Най-общо казано, психолингвистиката възвърна интереса към влиянието на адресанта и/или адресата върху смисъла и формата на посланието. Психолингвистиката отговаря на въпросите защо по телевизията казват „Хубава вечер!“, а не „Приятна вечер!“, както са казвали преди две десетилетия, или как проговарят децата, откъде им идва способността да говорят изобщо. Психолингвистите са в основата на съвременния машинен превод и ако Google Translate стане истински добър преводач, ще е резултат от работата именно на такива специалисти.

Кое е най-важното нещо, което искате вашите студенти да научат на всяка цена?

Няма истини от последна инстанция в лингвистиката. Дори съществуващата от древността класификация на частите на речта (съществително, прилагателно и пр.) предизвиква спорове сред лингвистите, които много често поставят въпросите

за степента на диференциация на предлозите, съюзите, частиците и междуметията, например, за наличието или отпадането на части на речта и граматически категории (например - спори се за наличието на условни форми като „търпявам“ в българския език, за въвеждането на нови категории при глагола - вид на действието и таксис, за въвеждането на нови наклонения и др.). Не всичко е решено в българската граматика.

Иска ми се студентите да разберат, че споровете дали се произнася „МОлив“ или „молИВ“ са безпредметни и скучни. Те приличат на спортен мач, в който няма печеливши и победени. Все още остават неизследвани важни езикови проблеми, свързани с влиянието на обществото, медиите, политиката и др. върху езика. Много ми се иска да предизвикам интереса на студентите към някои езикови въпроси. Но ми стига и да провокирам мисленето им, за да излязат от обвинителната позиция към езиковото поведение, защото езиковите грешки, според Стивън Пинкър, понякога водят към развитие на нови езикови явления.

Какви са възможностите за кариерна реализация пред завършилите лингвистика?

Възможностите са многобройни - от научна кариера през редакторска и коректорска работа до журналистическа, политическа кариера. Четох за лингвист на име Айра Бачрах, който основал компания за наименоване на продукти и станал изключително заможен от тази дейност, която се оказва ключова в маркетинга на стоки и услуги. Явно и в рекламата лингвистичната компетентност е важна.

Важно е да се знае, че доброто лингвистично образование у нас е рядкост и един отличен специалист в тази област е нужен във всяка институция - учебни заведения, министерства, медии и др. Всеобщо е заблудението, че всеки разбира от език, щом пише и чете. Лингвистът е ценен и с прозрението, че е невъзможно чуждият език да се овладее „перфектно“, а често и родният. Езикът ни се явява в променящи се варианти непрекъснато и непрекъснато се сблъскваме с нови думи, нови езикови моги и стилови употреби.

Какво бихте казали на младите хора, които смятат да изучават лингвистика?

Така ми се иска да им кажа, че ще станат известни, ако се занимават с лингвистика (макар че известността е най-лошото пожелание към някого, на когото желаеш доброто). Има много романи и филми, в които лингвистичните познания на героите ги спасяват - Индиана Джоунс, например. А в „Гадни копилета“ на Тарантино просто бърка от лингвистични теми - разликата между невербалния език на англичаните и германците, как изглежда немският език в очите на американците и как звучи френският език на германците. И в любимия ми сериал „Ало, ало“ тази тематика е много съществена. На тези, които изберат лингвистиката, гарантирам, че ще попаднат в най-прекрасния свят на логически загадки, от който никога няма да пожелаят да излязат. Ще бъдат като Алиса в Страната на чудесата.

МАРКЕТИНГ ВЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

материал на Юлия Кошаревска

Маркетинг отделил във всяка компания отговаря за това стоките и услугите да достигат клиента, разбирайки неговите нужди. Често мислим, че маркетингът се състои само от реклама, маркетингови проучвания и промоции, но това всъщност са само някои от елементите на маркетинговата стратегия.

Целта на маркетинга е да идентифицира клиентите, които ще са най-заинтересовани от марката, продуктите и услугите на организацията. Ключът към успеха е задоволяването на нуждите на тези клиенти.

С нарастването на конкуренцията на всички нива - местно, национално и международно, маркетингът става все по-важна част от управлението на всеки бизнес. За това и е важно да има добре подготвени маркетинг специалисти, които да могат да се нагаждат

към променящите се условия на пазара. Великобритания е една от най-предпочитаните дестинации за изучаване на специалността.

Повечето бакалавърски курсове са тригодишни, но някои предлагат и година в индустрията, през която студентите работят по специалността си, прилагайки наученото на практика. Някои университети предлагат и възможността да прекарате година в чужбина - тази опция е особено предпочитана от студентите, които искат да се занимават с международен маркетинг. Обучението се състои от лекции, семинари, изучаване на техники за проучване на пазари, бизнес игри, анализ на различни случаи и проекти. Оценяването е чрез изпити, есеа и практически курсови работи.

ОБУЧЕНИЕТО

Предметите, които ще изучавате, ще се различават в зависимост от университета, който изберете, но очаквайте да се запознаете с маркетингови проучвания, стратегическите аспекти на маркетинга, сегментацията на пазара, позиционирането, поведението на клиентите и онлайн търговия. Ще изучавате и основни бизнес и мениджмънт предмети - предприемачество, международен бизнес, счетоводство и финанси и корпоративна социална отговорност.

В последната година вероятно ще имате по-голям избор в каква насока на маркетинга искате да специализирате и ще може да решите дали искате да пишете дисертация или да правите финален проект. Студентите, завършили маркетинг, обикновено се реализират в маркетинг отделите на различни компании, в PR агенции или се занимават с организирането на събития.

АВСТРИЯ

КАЧЕСТВЕНО И ДОСТЪПНО ОБРАЗОВАНИЕ

материал на Йордан Караленчев

Австрия е наследник на старата Австро-унгарска империя и родина на някои от най-великите представители на европейското изкуство, музика и архитектура. Страната има и вековни образователни и културни традиции. Неслучайно в Австрия днес се обучават над 300 000 студенти, от които около 70 000 са чуждестранни.

Голяма част от тях следват на официалния в страната немски език, но ако търсите образование на английски език, може да изберете от над десетки програми за бакалавърска степен и магис-

търска степен. Повече информация за тях можете да получите на: www.oead.at/international-programmes.

Трябва да подчертаем, че Австрия, подобно на Германия, е федерална република и отделните провинции имат широка автономия при определянето на образователната политика на своя територия. Затова не се изненадвайте, ако забележите разлики в изискванията на отделни висши училища.

Висше образование в Австрия

Може би ще се изненадате, но в австрийското общество завършването на висше образование въобще не се възприема като нещо задължително или още повече – самоцелно. Много хора предпочитат да пороботят или да попътуват – или и двете – след като завършат училище. Силните професионални гимназии

ХОЛАНДИЯ

УНИВЕРСИТЕТИ ПО ПРИЛОЖНИ НАУКИ

материал на Йордан Карапенчев

Може би се чудите какво ще рече „университет по приложни науки“. Нима всяка наука няма все някакво практическо приложение? Поне в Холандия този израз има друго значение. В Ниските земи съществуват особен тип образователни институции – hogeschool. Това буквално се превежда като „висше училище“, но официалното им наименование на английски език е „university of applied sciences“, та оттам и българското – „университет по приложни науки“.

Тези висши училища имат право да издават дипломи за бакалавърска и магистърска степен, подобно на всички останали. Няма право обаче да произвеждат доктори или професори – това е запазена привилегия за изследователските университети в страната.

През последните години се наблюдава известно унифи-

циране на учебните програми на двата типа висши училища в Холандия. Това се затвърди с решението на холандското правителство от 1 януари 2014 г. бакалавърските и магистърските дипломи на университетите по приложни изкуства да са равнопоставени с останалите.

Разликите

Но въпреки тази тенденция за уеднаквяване на обучението в различните институции, разлики продължават да съществуват. В Холандия има едва 14 университета, но за сметка на това – още цели 41 университета по приложни науки. Както може би се досещате, те са много по-тясно специализирани и са разположени из цялата страна.

Първите залагат повече на изследванията, науката и работата по проекти, за да обучат възпитаниците си, докато вторите използват предимно практически задачи и партньорства с частния

бизнес. В известен смисъл можем да ги оприличим на американските колежи или немските Fachhochschule.

Бакалавърските програми в тези университети продължават по 4 години т.е., с една повече от програмите в някои от 14-те изследователски висши училища. Причината за това е, че възпитаниците им рядко продължават обучението си в магистърска степен. Първата академична година понякога се нарича нулева или подготвителна.

Изисквания за прием

Приемът в университетите по приложни науки е практически идентичен с този, който се провежда и в останалите университети. Единственото изключение са висшите училища по изкуства, където трябва да представите портфолио с ваши творби или да се явите на кандидат-студентски изпит. Кандидатите трябва да представят следните документи:

КАНАДА

10-ТЕ НАЙ-ДОБРИ БИЗНЕС УЧИЛИЩА

материал на Йордан Караленчев

Има много причини Канада да е интересна дестинация за висше образование. Къде другаде бихте могли да намерите специалности като Арктически науки или Култура на индианците. Шегата настрана, Канада е страна с огромни природни ресурси, силна икономика и достъпни такси за обучение.

Канадските университети традиционно заемат водещи позиции в международните класации за образование, макар не винаги да успяват да се преборят с конкурентите си от САЩ за влизане в топ 10. Ако погледнем към класацията за обучение по Бизнес администрация на QS World University Rankings, ще видим, че Страната на кленовете има и особено добри държавни и частни бизнес училища.

Именно към тях ще насочим погледа си в този материал, използвайки гореспоменатата класация за ориентир. Този път ще използваме малко по-различен подход от обикновеното. Редовните ни читатели вече познават стандартния пакет документи за кандидатстване (диплома, езиков сертификат, препоръки/мотивационно писмо) и могат да открият повече информация за обучението в Канада на www.studyabroad.bg. Затова сега ще разгледаме в повече детайли

самите университети в топ 10 на северноамериканската страна:

1. *Rotman School of Management, University of Toronto*

Трима от преподавателите в The Rotman School са включени в класацията Thinkers 50 за най-влиятелните хора в сферата на мениджмънта. Деканът на бизнес училището към Университета на Торонто е дългогодишен заместник гверньор на Централната банка на Канада. Този впечатляващ екип от преподаватели и силната школа по икономика, с която се слави университетът, поставят това бизнес училище на първо място в класацията.

2. *Ivey Business School, University of Western Ontario*

През 2014 година Ivey Business School е третото най-добро бизнес училище в Канада, за 2015 вече се изкачва до второто място. То е част от Университета на Западно Онтарио и е едно най-

ИЗЛОЖЕНИЯ ЗА МЕЖДУНАРОДНО ОБРАЗОВАНИЕ 2015

Дата	Час	Изложение	Място	Организатор	Уеб сайт
19-20.09	11.00 ч.	Европейско изложение „Отворени Врати за образование в чужбина“	хотел Радисън, София	Консултантска къща Дарби	www.opendoors-fairs.eu
22.09	14.00 ч.	Европейско изложение „Отворени Врати за образование в чужбина“	хотел Ростов, Плевен	Консултантска къща Дарби	www.opendoors-fairs.eu
26.09	11.00 ч.	Европейско изложение „Отворени Врати за образование в чужбина“	хотел Димят, Варна	Консултантска къща Дарби	www.opendoors-fairs.eu
27.09	11.00 ч.	Европейско изложение „Отворени Врати за образование в чужбина“	хотел България, Бургас	Консултантска къща Дарби	www.opendoors-fairs.eu
26-27.09	11.00 - 17.00 ч.	Европейско образование 2015	Хотел Маринела (Кемпински), София	Егланта	www.evropeiskoobrazovanie.com
29.09	10.00 - 17.00 ч.	Европейско образование 2015	хотел Новотел, Пловдив	Егланта	www.evropeiskoobrazovanie.com
30.09	11.00 - 18.00 ч.	Европейско образование 2015	хотел България, Бургас	Егланта	www.evropeiskoobrazovanie.com
1.10	10.00 - 17.00 ч.	Ден на холандското образование	Гранд Хотел София	Unify	www.unify.bg
1.10	15.00 - 20.00 ч.	QS World Grad School Tour™	хотел Балкан (Шератон), София	QS	www.topuniversities.com/events/qs-world-grad-school-tour/europe/sofia
3 - 4.10	10.00 - 17.00 ч.	Световно образование	хотел Балкан (Шератон), София	Интеграл	www.world-education.eu
5.10	11.00 - 16.00 ч.	Световно образование	хотел Тримонциум, Пловдив	Интеграл	www.world-education.eu
7.10	11.00 - 16.00 ч.	Световно образование	хотел Приморец, Бургас	Интеграл	www.world-education.eu
8.10	11.00 - 17.00 ч.	Световно образование	хотел Галерия Графит, Варна	Интеграл	www.world-education.eu
8.10	11.00 - 12.00 ч. 13.00 - 14.00 ч.	Международно изложение за университети	Англо - Американско училище София	Student Recruitment Tours	
9.10	16.00 - 19.00 ч.	US Education Fair	Американски университет, София	Student Recruitment Tours	
10 - 11.10	11.00 - 17.00 ч.	Дни на Италианското образование	Интерпрег, София	Скай Лайнс	studyinitaly.bg/fair/study-in-italy
24.10	11.00 - 17.00 ч.	Education UK	хотел Балкан (Шератон), София	British Council	www.educationuk.bg
7-8.11	11.00 - 17.00 ч.	Средно образование в чужбина / Boarding Schools Fair	Хотел Хилтън, София	Егланта и Скайлайнс	www.bsfair-bg.com
9.11	17.00 - 20.00 ч.	ACCESS Masters /MBA One-to-One	хотел Балкан (Шератон), София	Advent Group	www.accessmba.com/sofia/index.html
13-15.11	11.00 - 16.00 ч.	Изберете най-доброто образование за Вашето дете	хотел Балкан (Шератон), София	Интеграл	www.world-education.eu
15.11	11.00 - 16.00 ч.	Изберете най-доброто образование за Вашето дете	хотел галерия Графит, Варна	Интеграл	www.world-education.eu

КИБЕРНЕТИКА

материал на Борис Глушков

Кибернетиката е сравнително нова наука. Някои учени я определят като хибрид от познатите ни и от дълго време съществуващи науки. Ако физиката, химията и биологията са традиционните науки, то кибернетиката се класира с дял във всяка една от тях. Официалното определение гласи, че това е наука за контрола и комуникацията между/в животните, хората и машините. Но с какво се характеризира тя?

Основната характеристика на кибернетиката са моделите – т.е. това е наука, която се състои от множество модели, плод на оперативни изследвания. Тези модели си имат своя йерархия, която постоянно се ползва от учените в областта. Както в биологията има класификация на таксони като тип, род, вид, разред, подразред, семейство и т.н., така и кибер-

нетиката има своя йерархия. Необходимостта от такава организираност се дължи на сложната материя, с която се занимава кибернетиката. Човешкият мозък например е един от най-сложните органи, който е и сред основните предмети на изучаване от кибернетиката. Тази сложност изисква организация по същия начин, по който една голяма фирма, която се занимава с няколко различни дейности, организира вътрешната си архитектура в определена йерархия.

Главният фокус на кибернетиката в момента е съсредоточен върху изкуствения интелект, който цели да покаже и докаже, че изкуствено създадените системи могат да демонстрират интелигентно поведение.

Проблеми на кибернетиката

Можем да разделим целите на кибернетиката на три:

1. Да се създаде ефективна теория, според която различни аспекти на човешкото поведение да бъдат симуирани.
2. Да се създадат модели и теории на човешко поведение, които да представят човешките същества и изкуствените системи като „еднакво мислещи“.
3. Да се създаде или симулира цялото човешко и животинско поведение чрез модели, чиято структура да е идентична с човешките същества или животни.

Бакалавърска програма

Бакалавърска програма по кибернетика обикновено въвежда студентите в основите на кибернетиката и роботиката, като същевременно се усвояват знания от областта на математиката, физиката, компютърните науки. Различните профили, които можете да откриете в университетите в Север-

Георги Цеков е на 32 години. Учил е в НПМГ, завършва семестриално Информатика в СУ „Св. Климент Охридски“. В рекламния бранш е повече от 10 години, като е бил копирайтър в едни от най-големите международни рекламни агенции - Leo Burnett Sofia, New Moment New Ideas Sofia и NobleGraphics/TBWA. До края на миналата година е творчески директор на DM&B На 01.04. тази година открива собствена рекламна агенция „Гарлик“, на която е и творчески директор.

Георги Цеков:

РЕКЛАМАТА НЕ Е САМОЦЕЛ. ТЯ ИМА ЯСНО ОПРЕДЕЛЕНО НАПРАВЛЕНИЕ. ДА ПРОДАВА

интервю на Йордан Карапенчев

Какво всъщност означава „копирайтър“? Можете ли да дадете някаква Ваша дефиниция?

Творческият отдел на повечето агенции се състои от три основни позиции. Копирайтър, арт директор и творчески директор. Тримата заедно или поотделно, в зависимост от динамиката в агенцията, измислят рекламните. Когато това се случи, първият поема отговорността за текстовата част. Всичко от сценарий за телевизионен клип до брошура за меко ако. Вторият отговаря за визуалното им оформление. Творческият директор задава критерия и вдъхновява.

Как започнахте да се занимавате с това?

Още втори курс в университета разбрах, че програмирането не е моето нещо. Въпреки че заплащането на програмистите и тогава, и сега, е значително по-добро, отколкото си представях, че мога да взимам другаде, реших да правя нещо, което харесвам. Започнах да пиша за сп. „Егоист“.

В последствие ме поканиха и от други списания. Изглежда текстовете ми са направили добро впечатление на Светослав Тодоров, тогава творчески директор на Leo Burnett

Sofia, който ме покани за копирайтър. В рекламата съм и до сега.

Имаше ли нещо, което ви изненада в работата?

Разбира се. Всичко. Не бях работил такова нещо преди. Но рекламата е занаят, който, ако имаш желание, се научава с времето.

Кои са най-често срещаните заблуди за професията?

От страна на външния свят напоследък е това, че Mad Men е отражение на работата в рекламата. Е, не е. Нито някога е било. От

РАЗБИРА СЕ, ДОБРАТА РЕКЛАМА ТРЯБВА ДА ВДЪХНОВЯВА, ДА ТЕ КАРА ДА СЕ ЗАМИСЛИШ, ДА СЕ УСМИХНЕШ, ДА Я ЗАПОМНИШ

наша страна е да си мислим, че правим нещо повече от това да продаваме нечий продукт на хората. Разбира се, добрата реклама трябва да вдъхновява, да те кара да се замислиш, да се усмихнеш, да я запомниш. Това е и еже-

дневната ми цел - да правя стойностни неща, които да променят света на хората към по-добро. Не съм чул наскоро обаче някой рекламист да е спасил човешки живот.

А кои са най-големите предизвикателства?

Да останеш любопитен, колкото може по-дълго време. Както и това да си тръгнеш от работа навреме.

Къде е границата между проявяването на творчество и следването на изискванията на клиента?

Проявявата на творчество трябва да следва изискванията на клиента. Рекламата не е самоцел. Тя има ясно определено направление. Да продава.

Какви са най-важните качества, които човек трябва да притежава, за да работи тази работа?

Да не спира да задава въпроси. Какво ще стане, ако...? А

защо не пробваме да направим...? Искате ли да пробваме по друг начин?

РАБОТАТА В РЕКЛАМНА АГЕНЦИЯ ТЕ НАУЧАВА ДА ПОЗНАВАШ БИЗНЕСА В МНОГО РАЗЛИЧНИ ОБЛАСТИ

Също така да не се отказваш и да бъдеш амбициозен много помага, но това важи за всички професии.

Къде може човек да получи добро образование за копирайтър? Кои специалности биха помогнали?

Добре е копирайтърът да може да пише без грешки. Това се научава, когато внимаваш в час по български и си пишеш съвестно домашните. Другото добро качество е да иска да промени света с идеите си.

Най-лесно би било да го е научил през първите 7 години от живота си.

Какви са възможностите за кариерна реализация? Търсят ли се още хора на пазара на труда?

Работата в рекламна агенция те научава да познаваш бизнеса в много различни области. С тези знания добър копирайтър може да стане едновременно успешно както творчески директор, така и управител на собствена или чужда фирма, която се занимава и с различна от рекламна дейност.

И за финал - какво бихте казали на младите хора, които тепърва се ориентират към тази професия?

Драснете няколко реда на gt@wearegarlic.com. Човек никога не знае. Преди да го направите, обаче, се пробвайте да отговорите на въпроса - дали това би впечатлило някого?

Ден на Образованието в Холандия!
01.10 /четвъртък/ от 10:00 до 17:00 в Гранд Хотел София.

HOLLAND DAY
EDUCATION FAIR

КАНДИДАТСТВАЙ БЕЗПЛАТНО НА WWW.UNIFY.BG

UNIFY

UNIVERSITY FOR YOU

ПИТЪР ДРАКЪР

БАЩАТА НА СЪВРЕМЕННИЯ МЕНИДЖМЪНТ

материал на Йордан Карапенчев

В нашето списание вече сме ви разказвали историите на множество интересни личности – както свързани с България, така и чуждестранни. Повечето от тях са живели доста преди нашето съвремие. В този брой ще върнем часовниците в миналия век. Работейки върху темата на броя, използвахме един интересен цитат от Питър Дракър – един от най-влиятелните (ако не най-влиятелният) специалисти по мениджмънт на XX век. Именно това ни подтикна да научим повече за неговия вълнуващ живот и да го споделим с вас.

Ранни години

Истинското име на Питър Дракър всъщност е Петер Фердинанд Друкер. Роден е във Виена през 1909 година, в несъществуващата вече Австро-Унгарска империя. Дракър има далечна еврейска жилка и по майчина, и по бащина линия, но и двамата му родители са били християни, напълно интегрирани в немско-говорящия елит на столицата Виена. Говорейки за родителите му, не можем да не отбележим, че кариерата на баща му – Адолф Друкер – има голямо влияние върху ранния му живот.

Адолф е юрист и високопоставен държавен служител. В дома на семейството често гостуват видни ученици и държавници и оживено дискутират новите идеи на XX век. Това определя напредничавите възгледи на Дракър, които той запазва за цял живот. Той завършва гимназия във Виена в едно, меко казано, бурно време. Австро-Унгария се разпада, а старият столичен град е със срината икономика и потънал в безработица. Това принуждава младия Питър Дракър да се премести в съседна Германия.

Престой в Германия

Дракър се установява във втория по големина град на Германия – Хамбург. Там първоначално започва работа като чирак в компания за производство на памук, а след това и като журналист в „Der Österreichische Volkswirt“. Впоследствие се премества във Франкфурт, където пише за „Frankfurter General-Anzeiger“. Дракър остава задълго в града и започва научната си кариера във Франкфуртския университет, където през 1931 г. завършва докторан-

тура по международно право. Още в този период той е силно повлиян от възгледите на икономиста от австрийската школа Йозеф Шумпетер относно важността на иновациите и на предприемаческата култура.

Междувременно Дракър пише два литературни труда, единият от които за консервативния немски философ Фридрих Юлиус и друг, озаглавен „Еврейският въпрос в Германия“. Имайки предвид произхода му, може да се досетите, че с втория си навлича гнева на нацистките власти, които го забраняват и изгарят всички копия. Самият Дракър е принуден да напусне страната през 1933 година.

Великобритания и САЩ

В Лондон кариерата на Дракър се развива бързо. Първоначално той работи за застрахователна компания, а след това става главен икономист в сериозна частна банка. През 1934 г. се жени за Дорис Шмиц, неговата дългогодишна приятелка още от студентските им години във Франкфуртския университет. След четири години, прекарани в Англия, двамата се установяват за по-

стоянно в Съединените щати през 1937 г.

В САЩ Дракър първоначално работи за група британски банки и застрахователни компании, а по-късно като консултант по мениджмънт на някои от най-големите компании в страната, както и на водещи чуждестранни фирми. Писател е на свободна практика на бизнес литература. През 1943 г. Дракър получава американско гражданство. От тогава става и по-популярен с английския вариант на името си.

Създаването на МВА

В САЩ Дракър се отдава на преподавателската си кари-

ра. Първоначално води курсове по политика и философия в колежа Бенингтон (от 1942 до 1949 г.), впоследствие става професор по мениджмънт в

СЪЗДАНИЯТА ОТ НЕГО МОДЕЛ И УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ ПРЕЗ 1971 Г. И ДО ДНЕС ОСТАВАТ В ОСНОВАТА НА ПОВЕЧЕТО МВА ПРОГРАМИ

Университета на Ню Йорк. Там той прекарва цели 22 години до 1971 г. и създава много интересни научни трудове на тема мениджмънт.

Всичко това му помага, когато през 1971 г. се премества в Калифорния и създава първата в света МВА програма в Университета Клермонт. Програмата е иновационна, защото е създадена не толкова за студенти, а за работещи в момента професионалисти.

Питър Дракър продължава да работи в университета до 2002 година, когато на – забележете – 92-годишна възраст решава да се оттегли. Успехът на програмата му е толкова голям, че университетът създава Институт по мениджмънт „Дракър“ в негова чест след смъртта му през 2005 година.

Създаденият от него модел и учебни планове през 1971 г. и до днес остават в основата на повечето МВА програми, които вече се предлагат от много университети. Паралелно с това, Дракър е автор и на други иновативни идеи в мениджмънта – той пръв предвижда появата на аутсорсинга, нуждата от децентрализация на вземането на решенията, устойчивото развитие на бизнеса и т.н.

Признание

Дракър е носител на множество награди, най-високата от които вероятно е Президентският медал за свобода, връчен му от тогавашния президент на САЩ Джордж Буш-младши. Има множество награди от научни и правителствени организации от Австрия, САЩ и Япония. В Клермонт, където преподава най-дълго време, през 2009 година е кръстена и улица на негово име.

И до днес неговите трудове са в основата на обучението по мениджмънт и стопанско управление. Има съществен принос и в сферата на маркетинга и политологията, макар тези му интереси понякога да са пропускани, когато се говори за него.

КАК ДА НАМЕРИМ КВАРТИРА В ЧУЖБИНА

материал на Йордан Карапенчев

Когато говорим за образование в чужбина, акцентът сякаш винаги пада върху приема в университет. И това е напълно разбираемо – процесът е сложен и отнема доста време и нерви. Но следващата стъпка е не по-малко важна. А именно – как да намерим квартира в страната, в която ще се обучаваме. Намирането на отговор

на този въпрос няма да е лесна задача, особено ако отчетем безбройните особености, които има всяка една страна.

И все пак – няма ли възможност за общежития

Първото нещо, което трябва да направите след като получите потвърждение, че сте приет от висше училище, е да проверите какви са възможностите за настаняване в общежитие. Това си има безспорни предимства: по-евтино е, обикновено сте по-близо до университета и имате възможност да се потопите в атмосферата на студентския живот, която няма как да се пресъздаде на друго място. Разбира се, има и недостатъци. Ако в Студентски град в София е препълнено с дискотеки, то режимът в кампусите в повечето западни страни е по-строг.

СТИПЕНДИЯ ЗА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА В УНИВЕРСИТЕТА НА НОТЕР ДАМ, САЩ

Краен срок:

15 декември 2015

Подходяща за:

Кандидати от цял свят, с високи академични резултати, както и хора с опит в работа за опазването на мира и правосъдието.

Стипендия:

Покрити семестриални такси, настаняване, разходи за живот, подкрепа при намиране на стаж.

Описание

Магистърската програма по Международно опазване на мира към The Kroc Institute в американския University of Notre Dame ще ви подготви за кариера в публичния сектор, дипломацията, политиката, управлението на международни организации, анализ и трансформация на конфликтите.

Двугодишната програма включва:

- Интензивно обучение по теория на мира и справедливостта; съвременните международни конфликти, политически промени, мениджмънт, анализ на риска и на конфликтите.
- Шестмесечен стаж в международни миропазващи организации в Азия, Африка, Латинска Америка, Близкия Изток или САЩ.
- Установяване на контакти с глобалната мрежа на възпитаници на Kroc Institute.

Изисквания

Приемът в магистърската програма на Kroc Institute е много селективен. Успешните кандидати трябва да притежават отлични оценки от бакалавърската си диплома, както и опит (под формата на трудов договор или като доброволец) в сферата на опазването на мира и разрешаването на социални конфликти.

Стипендии

Успешно приетите студенти получава пълна стипендия, която покрива не само семестриалните им такси за двете години обучение, но и част от разходите за настаняване и живот в Съединените щати. Kroc Institute съдейства и с намирането на задължителния стаж за студентите, който може да се проведе в Африка, Азия, Йерусалим, Латинска Америка или САЩ.

Как се кандидатства

Кандидатите трябва да попълнят апликационна форма онлайн, най-късно до 15 декември 2015 година.

За повече информация може да разгледате:

<http://kroc.nd.edu/masters>

СТИПЕНДИИ ЗА МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ ВЪВ ФАКУЛТЕТА ПО НАУКИ НА ЖЕНЕВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Краен срок:

15 март 2016

Подходящи за:

Студенти от всички висши училища, с много добър успех в бакалавърските си програми

Стипендии:

От 10 000 до 15 000 швейцарски франка годишно

Описание

Факултетът по науки в Женевския университет е международно призната академична институция. В него се преподават широк кръг от дисциплини като: Астрономия, Биология, Химия и Биохимия, Науки за земята, Екология, Компютърни науки, Математика, Фармация и Физика. Магистърските програми на факултета са добър старт както за професионална, така и за академична кариера. Обучението във висшето училище е основно на френски език, но не се изисква високо ниво за кандидат-магистрите.

Изисквания

Високият успех от дипломата за бакалавър е ключово изискване за получаване на стипендия. Разбира се, задължително е и да сте завършил или да завършвате в рамките на следващите шест месеца. Приемът се извършва по документи.

Стипендия

Стипендията варира между 10 000 и 15 000 швейцарски франка (приблизително 18 000 до 27 000 лева). Получава се за период от една година и впоследствие се удължава в зависимост от продължителността на магистърската програма (3 или 4 семестъра), ако студентът продължава успешно обучението си.

Как се кандидатства

Краиният срок за подаване на документите е 15 март 2016. Документите (подадени на английски или френски):

- Апликационна форма;
- CV + академична справка;
- Есе от две страници, описващо интересите на кандидата и мотивацията му да следва в Женевския университет.
- По възможност: препоръки от двама преподаватели. Те изрично трябва да обясняват защо кандидатът отговаря на условията на програмата.
- Сертификати GRE (General requirement examination), TOEFL или друг езиков тест.

СТИПЕНДИИ ЗА ОБМЕННА ПРОГРАМА НА UNICREDIT

Краен срок:

15 ноември 2015

Подходящи за:

Студенти от всички националности, изучаващи нещо в сферата икономиката, финансите, банковото дело, стопанското управление, мениджмънт, право в поне 2-ра година от обучението си.

Стипендии:

Покриване на семестриалните такси, 700 евро месечно, 1000 за разходи по пътуването

Описание

Фондация UniCredit & Universities позволява на студенти по икономика и финанси да развият пълния си потенциал, стимулирайки ги със стипендии и награди. Настоящото състезание предлага 25 субсидии за бакалаври и магистри, които ще имат възможността да прекарат от три до шест месеца в университет-партньор на UniCredit. Обменът ще се състои между януари 2016 и март 2017 година.

Изисквания

Условията, на които трябва да отговарят кандидатите са:

- Да са студенти по финанси, банково дело, мениджмънт, инженерни науки или право, поне 2-ри курс
- Да желаят да проведат обмен с университет, който има договореност с техния университет.
- Да говорят английски

Стипендии

Всеки победител получава месечна стипендия от 700 евро за целия период на пребиваването му в чужбина, плюс още 1000 евро за виза и други разходи, свързани с пътуването.

Как се кандидатства?

Документите се подават онлайн, най-късно до 15 ноември 2015:

- Академична справка с досегашния успех от обучението;
- Копие от актуален документ за самоличност;
- Детайлно CV, което дава добра информация за досегашното образование на кандидата.
- Мотивационно писмо;
- Препоръки;
- Сертификат за владението на английски език (и/или друг език, ако такова е изискването на университет, където ще се проведе стажа).

Имената на общо 25-те победители ще бъдат обявени на 15 декември 2015 г.

Повече информация може да откриете на:

unicreditanduniversities@unicredit.eu

СТИПЕНДИЯ НА ИЗРАЕЛСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО ЗА МЕЖДУНАРОДНИ СТУДЕНТИ

Краен срок:

30 ноември 2015

Подходящи за:

Международни студенти, притежаващи поне бакалавърска степен.

Стипендии:

Пълни и частични стипендии.

Описание:

Външното министерство на Израел предлага както краткосрочни, така и дългосрочни стипендии за международни студенти. Кратката стипендия е за летен езиков курс в продължение на 3-4 седмици в Университета на Хайфа. Дългосрочната програма, за всяко израелско висше училище продължава 8 месеца. Не може да се подновява и – ако студентът иска да завърши в това висше училище – трябва да си доплати. Има възможности и за докторанти и изследователи.

Изисквания

- Бакалавърска степен и високи оценки.
- Кандидатът трябва да е под 35 години, към датата на началото на учебната година.
- Да има сертификат за свободно владение на английски или иврит.
- Стипендията се отпуска само ако университетът също одобри кандидата.

Стипендии

Стипендиите са два вида – пълна и частична. Пълната включва семестриалните такси, месечни разходи и здравна осигуровка. Частичната покрива само част от таксата.

Как се кандидатства

Трябва да подадете документи, не по-късно от 30 ноември. Препоръчва се да се свържете с местното израелско посолство, за да получите повече информация. Документите включват:

- Попълнена апликационна форма
- Мотивационно писмо
- CV + академична справка
- Две препоръки
- Три снимки
- Езиков сертификат

Повече информация може да откриете на сайта на Външното министерство на Израел:

www.mfa.gov.il

iOS 9

Освен нов iPhone, събитието на Apple трябва да представи и новата операционна система iOS 9 и да обяви датата, на която ще бъде достъпна. Ако традицията от миналите години бъде спазена, iOS 9 би трябвало да е достъпна седмица след събитието на 9-ти септември. Главното подобрение в iOS 9 ще се изразява в проактивността на телефона, т.е. устройството по-лесно ще научава навичките ви.

Apple Music

Тъй като напоследък Apple влияе върху музикалната индустрия по-силно от всякога, е възможно да очакваме и новини покрай Apple Music. Стрийминг услугата бързо набра популярност и за разлика от алтернативната услуга Tidal, собственост на Джей Зи, която стартира по-рано тази година, Apple Music не спира да прогресира и да се превръща във все по-сериозна заплаха за Spotify.

Тейлър Суифт и Apple

В началото на лятото Тейлър Суифт открито нападна Apple Music за това, че няма да плащат възнаграждение на артистите и музикантите, които стоят зад продукцията на музиката, която потребителите на Apple Music ще слушат. За по-малко от 24 ч. Apple отговориха на Тейлър Суифт и промениха условията си в полза на артистите. Впоследствие Тейлър Суифт предостави албума си за слушане в Apple Music, а това беше нещо, което никога не очакваше, защото тя е известна с подкрепата, която оказва на младите артисти и музиканти и в знак на протест бе изтегляла музиката си от популярните стрийминг услуги като Spotify. Тя е една от най-влиятелните фигури в света на музиката, така че Apple Music разполага с едно сериозно предимство пред конкурентите си.

Видео наградите на MTV

На видео наградите на MTV тази година тя отново бе сред най-номинираните артисти и взе една от най-желаните награди. Тя спечели „Видео на годината“ за клипа Bad Blood и победи Бионсе, Ег Шийран и Марк Ронсън. Същият видеоклип взе награда и в категория „Най-добро видео на колаборация“. Другата награда, която Тейлър спечели, е за най-добър клип на жена-артист за Blank Space, като в тази категория тя победи Ники Минаж и Бионсе. За същия видеоклип тя получи награда и в категория „Най-добро поп видео“.

Обектите на медиите по време на церемонията бяха насочени най-много към Тейлър Суифт и Ники Минаж. Причината е, че месец след обявяването на номинациите Ники Минаж изрази недоволство, че не е номинирана в най-престижната категория за „Видео на годината“. Тя обвини MTV в расизъм и сексизъм, заради това, че не е „кльоцав“ и „бял“ артист. Тейлър Суифт прие думите на Минаж лично и отговори пряко в Туитър. След това имаше размяна на реплики от

списание образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЧУЖБИНА

Възможностите
за обучение са много
СЛЕДВАЙ ПРАВИЛНАТА ПОСОКА!
ЧЕТИ СПИСАНИЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Годишен абонамент
32 лв. за 8 броя

02/ 961 62 63, abonament@studyabroad.bg

**ВСИЧКО ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ЧУЖБИНА ОНЛАЙН**

studyabroad.bg

